

Vektorové hodiny a vzájemné vyloučení

B4B36PDV – Paralelní a distribuované výpočty

- Opakování z minulého cvičení
- Vektorové hodiny
- Vzájemné vyloučení
- Zadání sedmé domácí úlohy

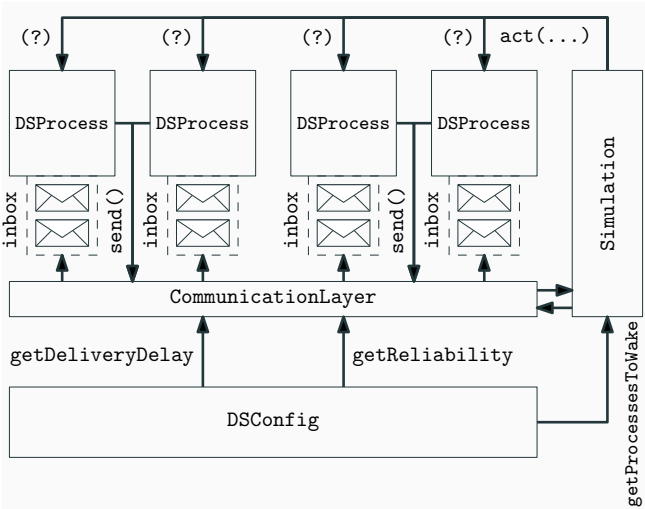
Opakování z minulého cvičení

<http://goo.gl/a6BEMb>

DSand framework

Jakou roli hrají v DS logické hodiny?

1. zajišťují, že všechny procesy mají stejný čas
2. mohou sloužit k detekci porušení kauzality
3. informují příjemce zprávy o hodinách odesílatele
4. vynucují totální uspořádání událostí v systému
5. určují reálný čas, kdy byla zpráva poslána

Jakou roli hrají v DS logické hodiny?

1. zajišťují, že všechny procesy mají stejný čas - **FALSE**
2. mohou sloužit k detekci porušení kauzality
3. informují příjemce zprávy o hodinách odesílatele
4. vynucují totální uspořádání událostí v systému
5. určují reálný čas, kdy byla zpráva poslána

Jakou roli hrají v DS logické hodiny?

1. zajišťují, že všechny procesy mají stejný čas - **FALSE**
2. mohou sloužit k detekci porušení kauzality - **TRUE**
3. informují příjemce zprávy o hodinách odesílatele
4. vynucují totální uspořádání událostí v systému
5. určují reálný čas, kdy byla zpráva poslána

Např. pokud komunikace dvou procesů na otázku $T=5$ přijde odpověď s $T=3$, je jasné že je to odpověď na jinou otázku. Pro více procesů ale tato situace nemusí být zdetekována.

Jakou roli hrají v DS logické hodiny?

1. zajišťují, že všechny procesy mají stejný čas - **FALSE**
2. mohou sloužit k detekci porušení kauzality - **TRUE**
3. informují příjemce zprávy o hodinách odesílatele - **TRUE**
4. vynucují totální uspořádání událostí v systému
5. určují reálný čas, kdy byla zpráva poslána

Jakou roli hrají v DS logické hodiny?

1. zajišťují, že všechny procesy mají stejný čas - **FALSE**
2. mohou sloužit k detekci porušení kauzality - **TRUE**
3. informují příjemce zprávy o hodinách odesílatele - **TRUE**
4. vynucují totální uspořádání událostí v systému - **FALSE**
5. určují reálný čas, kdy byla zpráva poslána

Není to tak, např. zpráva 3 jednoho procesu může být odeslána před zprávou 1 od jiného procesu.

Jakou roli hrají v DS logické hodiny?

1. zajišťují, že všechny procesy mají stejný čas - **FALSE**
2. mohou sloužit k detekci porušení kauzality - **TRUE**
3. informují příjemce zprávy o hodinách odesílatele - **TRUE**
4. vynucují totální uspořádání událostí v systému - **FALSE**
5. určují reálný čas, kdy byla zpráva poslána - **FALSE**

Čas a uspořádání událostí v DS (2. část)

Lamportův algoritmus

---

1. Každý proces má svoje lokální logické hodiny

```
int logicalTime = 0
```

2. Před každou významnou událostí (obzvláště posláním zprávy!) si proces lokální čas posune

```
++logicalTime
```

3. Každé zprávě přiřadíme časovou značku $msg.T = \text{logicalTime}$
(Tím říkáme přijímajícímu procesu, ať si upraví svůj čas!)

4. Přijetí zprávy je následkem jejího odeslání – pak musí platit $T(e) < T(e')$
Po přijetí zprávy msg si proto musíme zaktualizovat svůj `logicalTime`:

```
logicalTime = 1 + max{logicalTime,  $msg.T$ }
```

Lamportův algoritmus

---

1. Každý proces má svoje lokální logické hodiny
`int logicalTime = 0`
2. Před každou významnou událostí (obzvláště posláním zprávy!) si proces lokální čas posune
`++logicalTime`
3. Každé zprávě přiřadíme časovou značku `msg.T = logicalTime`
(Tím říkáme přijímajícímu procesu, ať si upraví svůj čas!)
4. Přijetí zprávy je následkem jejího odeslání – pak musí platit $T(e) < T(e')$
Po přijetí zprávy `msg` si proto musíme zaktualizovat svůj `logicalTime`:

$$\text{logicalTime} = 1 + \max\{\text{logicalTime}, \text{msg.T}\}$$

⚠ Skalární hodiny jsou stavebním kamenem mnoha algoritmů v DS!

Chceme provést následující dvě operace v daném pořadí:

1. Převést všechny peníze z účtu v bance A na účet v bance B
(`transfer_all(A, B)`)
2. Převést všechny peníze z účtu v bance B na účet v bance C
(`transfer_all(B, C)`)

```
void transfer_all(int & from, int & to) {  
    to += from;  
    from = 0;  
}
```

```
transfer_all(A, B);  
transfer_all(B, C);
```

Jak to provést v distribuovaném systému?

Klient

Banka A

Banka B

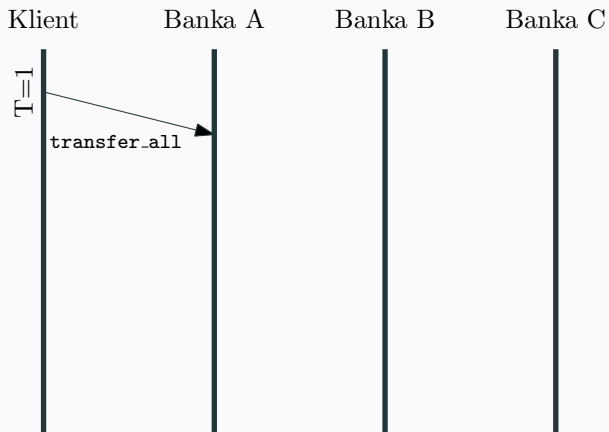

Banka C

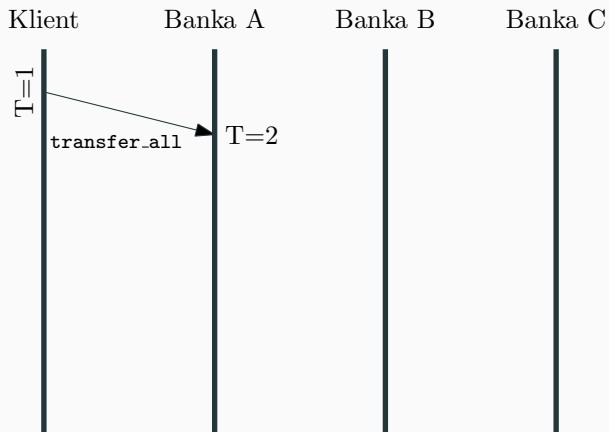

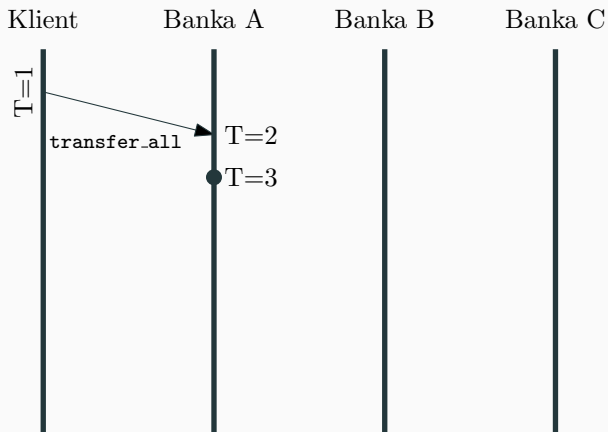
Jak to provést v distribuovaném systému?

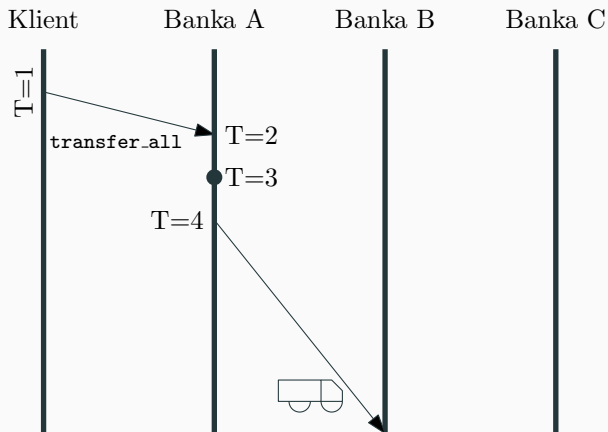
Jak to provést v distribuovaném systému?

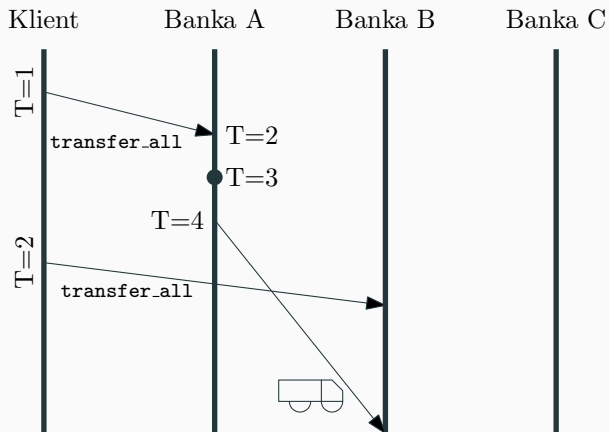
Jak to provést v distribuovaném systému?

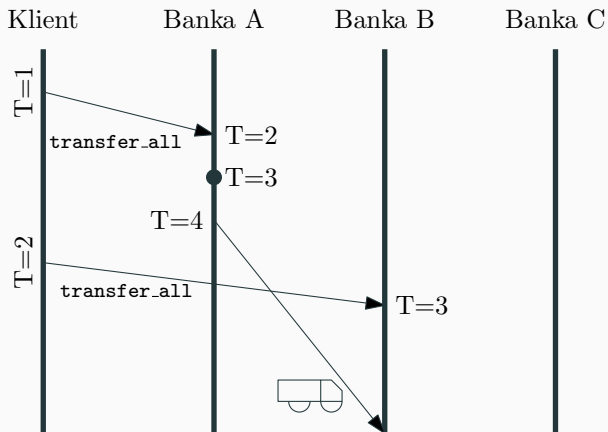
Jak to provést v distribuovaném systému?

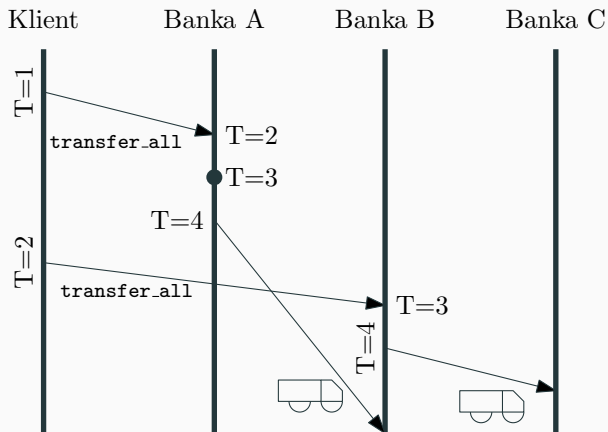
Jak to provést v distribuovaném systému?

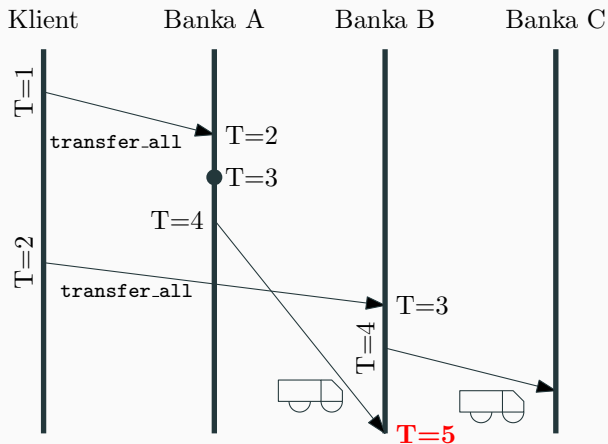
Jak to provést v distribuovaném systému?

Jak to provést v distribuovaném systému?

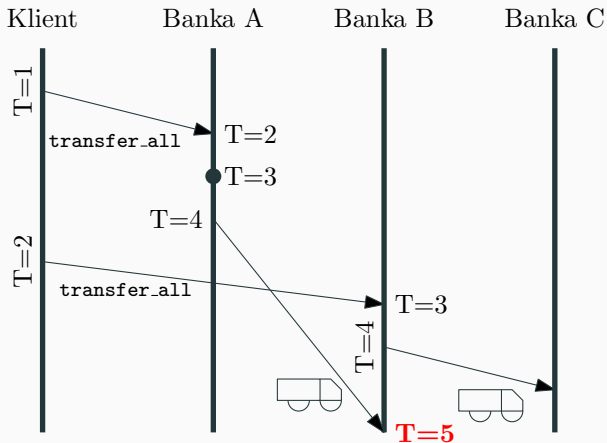

Jak to provést v distribuovaném systému?

Jak to provést v distribuovaném systému?

Skalární hodiny agregují všechny události do jediného čísla :-)

Vektorové hodiny

Vektorové hodiny

---

1. Místo jednoho čísla si držíme vektor časů jednotlivých agentů

```
int[] vectorTime = new int[NUM_AGENTS]
```

Vektorové hodiny

---

1. Místo jednoho čísla si držíme vektor časů jednotlivých agentů
`int[] vectorTime = new int[NUM_AGENTS]`
2. Před každou významnou událostí (obzvlášť posláním zprávy!) si proces *i* lokální čas posune... **Ale jen svoji komponentu!**
`++vectorTime[i]`

Vektorové hodiny

---

1. Místo jednoho čísla si držíme vektor časů jednotlivých agentů
`int[] vectorTime = new int[NUM_AGENTS]`
2. Před každou významnou událostí (obzvlášť posláním zprávy!) si proces i lokální čas posune... **Ale jen svoji komponentu!**
`++vectorTime[i]`
3. Každé zprávě přiřadíme časovou značku `msg.T = vectorTime`

Vektorové hodiny

---

1. Místo jednoho čísla si držíme vektor časů jednotlivých agentů
`int[] vectorTime = new int[NUM_AGENTS]`
2. Před každou významnou událostí (obzvlášť posláním zprávy!) si proces i lokální čas posune... **Ale jen svoji komponentu!**
`++vectorTime[i]`
3. Každé zprávě přiřadíme časovou značku `msg.T = vectorTime`
4. Po přijetí zprávy `msg` procesem i si proces i aktualizuje svůj `logicalTime`:

$$\text{vectorTime}[j] = \begin{cases} 1 + \max\{\text{vectorTime}[j], \text{msg.T}[j]\} & \text{if } i = j \\ \max\{\text{vectorTime}[j], \text{msg.T}[j]\} & \text{jinak} \end{cases}$$

Vektorové hodiny

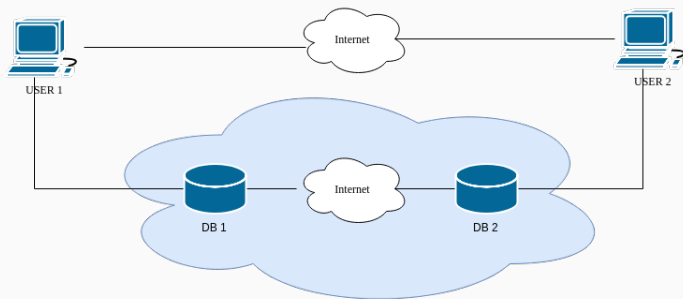
---

1. Místo jednoho čísla si držíme vektor časů jednotlivých agentů
`int[] vectorTime = new int[NUM_AGENTS]`
2. Před každou významnou událostí (obzvlášť posláním zprávy!) si proces i lokální čas posune... **Ale jen svoji komponentu!**
`++vectorTime[i]`
3. Každé zprávě přiřadíme časovou značku `msg.T = vectorTime`
4. Po přijetí zprávy `msg` procesem i si proces i aktualizuje svůj `logicalTime`:

$$\text{vectorTime}[j] = \begin{cases} 1 + \max\{\text{vectorTime}[j], \text{msg.T}[j]\} & \text{if } i = j \\ \max\{\text{vectorTime}[j], \text{msg.T}[j]\} & \text{jinak} \end{cases}$$

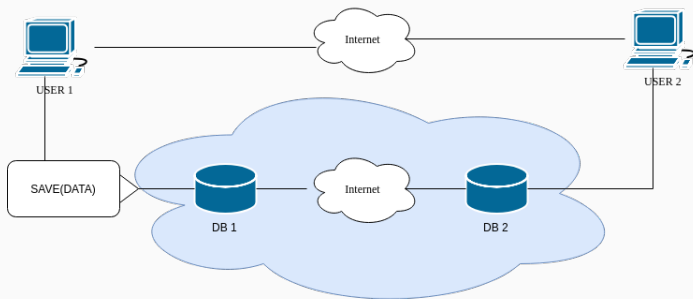
⚠ Vždy posunujeme jen svoji složku časového vektoru!

PDV Cloud - připomenutí

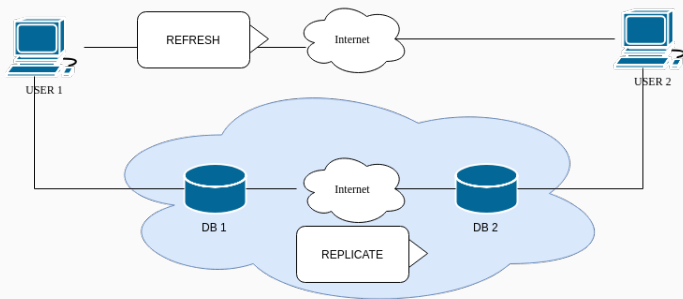

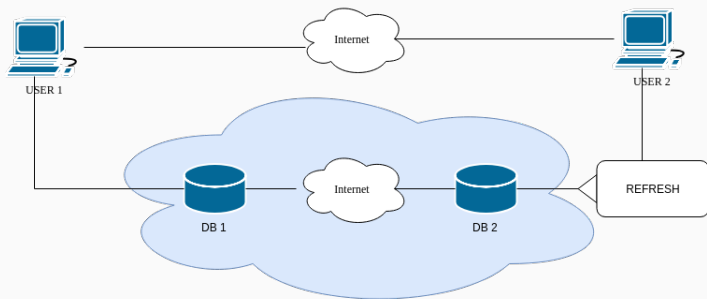
PDV Cloud - připomenutí

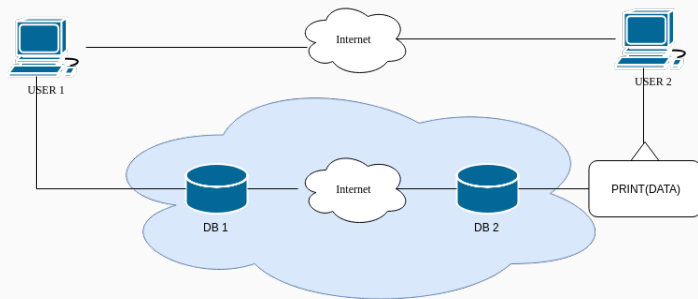
PDV Cloud - připomenutí

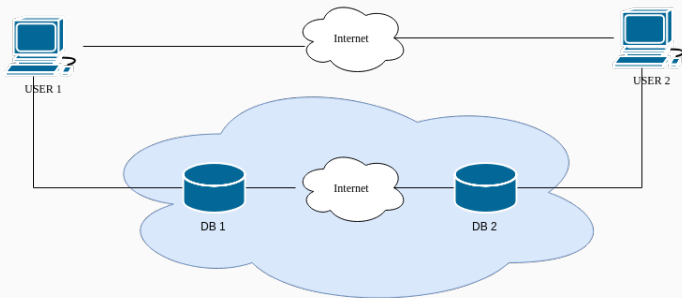

PDV Cloud - připomenutí

PDV Cloud - připomenutí

...Doimplementujte metodu `isCausalityForProcessViolated`
Pak zkuste spustit scénář `ScalarDSConfigBombarding` ...

Doprogramujte vektorové logické hodiny

Doimplementujte logiku vektorových logických hodin ve třídě `VectorClock.java`. Následně spusťte scénář `VectorClockRun.java`.

Doprogramujte vektorové logické hodiny

Doimplementujte logiku vektorových logických hodin ve třídě `VectorClock.java`. Následně spusťte scénář `VectorClockRun.java`.

⚠ Jak využít vektorové logické hodiny k detekci souběžných událostí?.

Jak protokol upravit, aby nedocházelo k porušení
kauzality?

Jak protokol upravit, aby nedocházelo k porušení
kauzality?

Možností je mnoho, například:

Jak protokol upravit, aby nedocházelo k porušení kauzality?

Možností je mnoho, například:

- Před odesláním **REFRESH** zprávy si počkat na potvrzení od databáze (Odeslání **REFRESH** zprávy je kauzálním následkem úspěšné replikace)

Jak protokol upravit, aby nedocházelo k porušení kauzality?

Možností je mnoho, například:

- Před odesláním **REFRESH** zprávy si počkat na potvrzení od databáze (Odeslání **REFRESH** zprávy je kauzálním následkem úspěšné replikace)
- Pozdržet vyhodnocení dotazu do doby, než replikace proběhne (Druhému uživateli můžeme poslat, že má požadovat data zapsaná nejdříve v daném logickém čase)

Jak protokol upravit, aby nedocházelo k porušení kauzality?

Možností je mnoho, například:

- Před odesláním **REFRESH** zprávy si počkat na potvrzení od databáze (Odeslání **REFRESH** zprávy je kauzálním následkem úspěšné replikace)
  - Pozdržet vyhodnocení dotazu do doby, než replikace proběhne (Druhému uživateli můžeme poslat, že má požadovat data zapsaná nejdříve v daném logickém čase)
- ⚠** Obecně chceme, aby události e_1 , e_2 , které mají proběhnout po sobě (tj. například čtení až po replikaci) byly ve vztahu kauzální závislosti.

Vzájemné vyloučení

S přístupem více vláken k **jednomu zdroji** jsme se již setkali

→ Musíme zaručit konzistenci zdroje

Např. v **OpenMp** pomocí ***#pragma omp critical***

S přístupem více vláken k **jednomu zdroji** jsme se již setkali

→ Musíme zaručit konzistenci zdroje

Např. v **OpenMp** pomocí ***#pragma omp critical***

Jak to vyřešit v případě DS?

Nejjednodušší možnost: O zdroj se stará samostatný proces

→ Běží na samostatném stroji

→ Může použít vlastní způsoby synchronizace

Nejjednodušší možnost: O zdroj se stará samostatný proces

→ Běží na samostatném stroji

→ Může použít vlastní způsoby synchronizace

V čem je tedy problém?

Nejjednodušší možnost: O zdroj se stará samostatný proces

→ Běží na samostatném stroji

→ Může použít vlastní způsoby synchronizace

V čem je tedy problém?

Některé praktické případy DS toto **neumožňují**

- Požadujeme bezstavovost zdroje
(souborové NFS servery)
- Zdroj nemá výpočetní jednotku
(sítě Ethernet a IEEE 802.11, procesy přistupují k jednomu výstupnímu komunikačnímu kanálu)
- ... a jiné

U procesů máme podobné požadavky jako u vláken

U procesů máme podobné požadavky jako u vláken

- **Safety:** v každém okamžiku ke zdroji přistupuje nanejvýš jeden proces

U procesů máme podobné požadavky jako u vláken

- **Safety:** v každém okamžiku ke zdroji přistupuje nanejvýš jeden proces
- **Liveness:** každá žádost o přístup ke zdroji je splněna v konečném čase

U procesů máme podobné požadavky jako u vláken

- **Safety**: v každém okamžiku ke zdroji přistupuje nanejvýš jeden proces
  - **Liveness**: každá žádost o přístup ke zdroji je splněna v konečném čase
  - **Fairness**: procesy získávají přístup k pořadí, v jakém o něj požádali
-

A hodnotíme je podobným způsobem

U procesů máme podobné požadavky jako u vláken

- **Safety:** v každém okamžiku ke zdroji přistupuje nanejvýš jeden proces
  - **Liveness:** každá žádost o přístup ke zdroji je splněna v konečném čase
  - **Fairness:** procesy získávají přístup k pořadí, v jakém o něj požádali
-

A hodnotíme je podobným způsobem

- Kolik zpráv je nutné si vyměnit, aby došlo k získání a poté uvolnění zdroje?

U procesů máme podobné požadavky jako u vláken

- **Safety:** v každém okamžiku ke zdroji přistupuje nanejvýš jeden proces
  - **Liveness:** každá žádost o přístup ke zdroji je splněna v konečném čase
  - **Fairness:** procesy získávají přístup k pořadí, v jakém o něj požádali
-

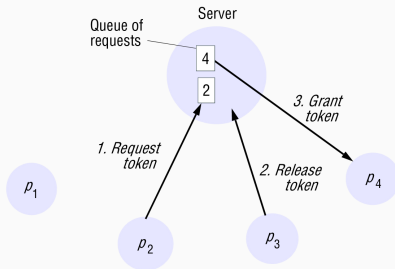
A hodnotíme je podobným způsobem

- Kolik zpráv je nutné si vyměnit, aby došlo k získání a poté uvolnění zdroje?
- Kdy nejdříve po uvolnění může zdroj získat další proces?

Jaké možnosti tedy v DS máme?

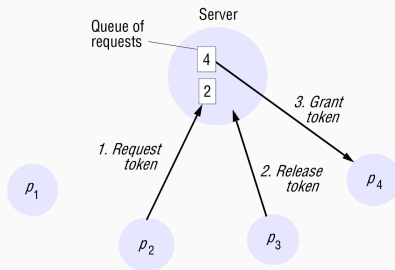
Jeden z procesů je určený jako správce požadavků

Udržuje si frontu doručených požadavků

Přiznává přístup ke zdroji v pořadí daném frontou

Jeden z procesů je určený jako správce požadavků

Udržuje si frontu doručených požadavků

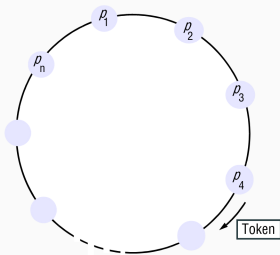
Přiznává přístup ke zdroji v pořadí daném frontou

:(To jsme si moc nepomohli (zavedli jsme single point of failure)

Navíc není splněn požadavek o zachování pořadí (pořadí závisí na latenci komunikace)

Kruhové splňování

Procesy jsou uspořádané v kruhu

Posílají si povolení k přístupu ke zdroji

Jakmile proces zdroj již nepotřebuje, pošle povolení dál

Opět není splněn požadavek o zachování pořadí

Co použít nějakou techniku kterou již známe?

Co použít nějakou techniku kterou již známe?

Serializaci jsme v DS již využívali. . .

Co použít nějakou techniku kterou již známe?

Serializaci jsme v DS již využívali. . .

Hodiny!

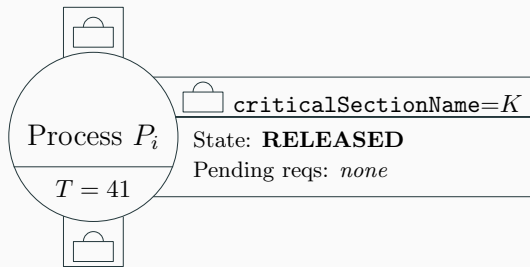
Jak je tedy konkrétně použít?

Ricart-Agrawalovo vyloučení

Ricart, Agrawal: An Optimal Algorithm for Mutual Exclusion in Computer Networks, 1981

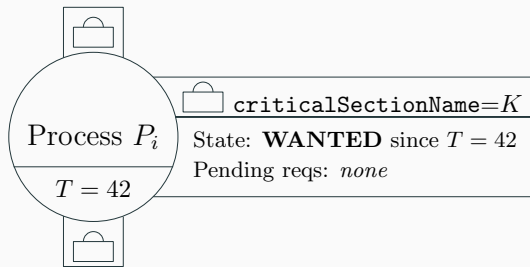
P_j

P_k

P_l

1. Pokud chce proces P_i požádat o vstup do kritické sekce K , zaznamená čas T_i kdy o zdroj žádá a pošle zprávu $REQUEST(K)$ s tímto časem všem procesům, které do K přistupují. Nastaví stav zámku na **WANTED**.

P_j

P_k

P_l

Žádost o vstup do kritické sekce

Žádost o vstup do kritické sekce

Žádost o vstup do kritické sekce

-
2. Zámek K procesu je ve stavu **WANTED** dokud neobdrží zprávu OK(K) od každého dalšího přístupujícího procesu. Poté se nastaví na **HELD**.

Příchozí požadavek od jiného procesu

Příchozí požadavek od jiného procesu

Příchozí požadavek od jiného procesu

Příchozí požadavek od jiného procesu

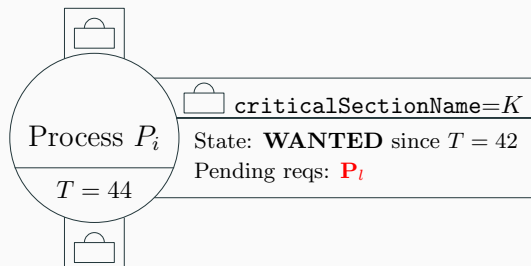

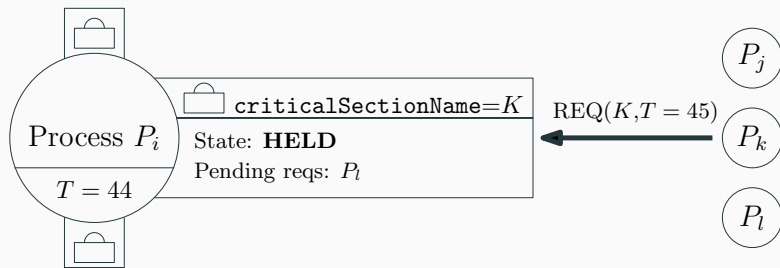
3. Pokud procesu P_i přijde zpráva $REQUEST(K)$ od procesu P_j s časem T_j :
- pokud je zámek K ve stavu **RELEASED**, nebo je ve stavu **WANTED** a o vstup do kritické sekce žádal v čase $T_i > T_j$, pak pošle zprávu $OK(K)$ procesu P_j ,

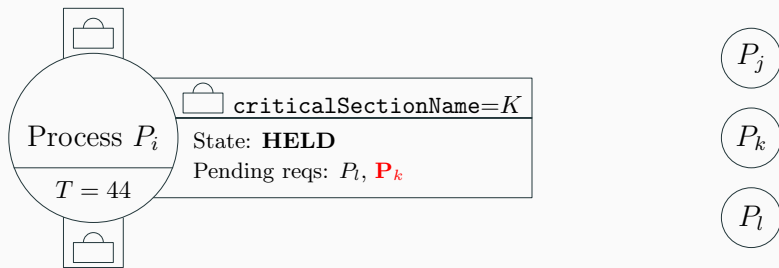
Příchozí požadavek od jiného procesu

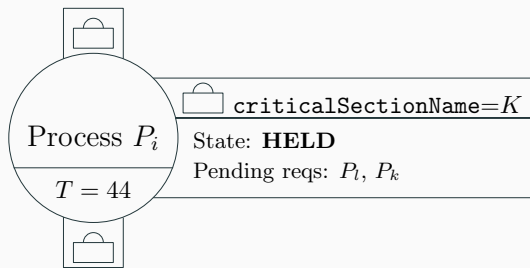
Příchozí požadavek od jiného procesu

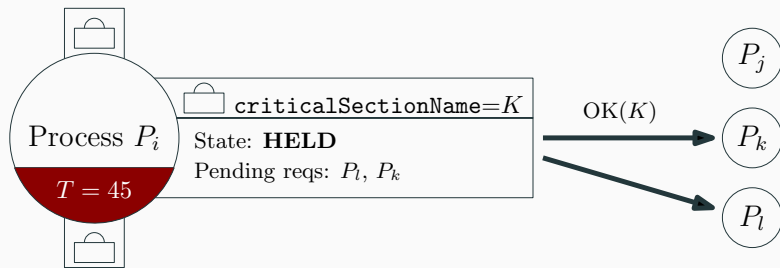
-
3. Pokud procesu P_i přijde zpráva REQUEST(K) od procesu P_j s časem T_j :
- (ii) jinak požadavek odloží a neodpoví.

P_j

P_k

P_l

-
4. Pokud proces P_i dokončí práci v kritické sekci K , nastaví stav zámku K na **RELEASED**, odpoví na všechny odložené požadavky a frontu požadavků vyprázdní.

Jaké požadavky tento algoritmus splňuje?

1. Safety?
2. Liveness?
3. Fairness?
4. Počet zpráv?

<http://goo.gl/a6BEMb>

Jaké požadavky tento algoritmus splňuje?

1. Safety? TRUE
2. Liveness?
3. Fairness?
4. Počet zpráv?

Jaké požadavky tento algoritmus splňuje?

1. Safety? **TRUE**
2. Liveness? **TRUE**
3. Fairness?
4. Počet zpráv?

Jaké požadavky tento algoritmus splňuje?

1. Safety? **TRUE**
2. Liveness? **TRUE**
3. Fairness? **TRUE**
4. Počet zpráv?

Jaké požadavky tento algoritmus splňuje?

1. Safety? TRUE
2. Liveness? TRUE
3. Fairness? TRUE
4. Počet zpráv? $2(n - 1)$

Dokáží se algoritmy vypořádat se ztrátou dat?

Dokáží se algoritmy vypořádat se ztrátou dat?

Dokáží se vypořádat s padajícími procesy?

Dokáží se algoritmy vypořádat se ztrátou dat?

Dokáží se vypořádat s padajícími procesy?

! Požadavkem algoritmu je spolehlivá komunikace. Selhávající procesy mohou vést k zamrznutí (bez dodatečných úprav).

Zadání samostatné úlohy

Doprogramujte Ricart-Agrawalův algoritmus

Doimplementujte logiku Ricart-Agrawalova algoritmu ve třídě `exclusion/ExclusionPrimitive.java`. Následně spusťte scénář `bank.Main`.

⚠ Implementace tohoto zadání je obsahem 7. domácího úkolu s termínem odevzdání 6. 5. 2022!

Zpracování musí být **distribuované**, procesy si nesahají vzájemně do paměti!

Díky za pozornost!

Budeme rádi za Vaši
zpětnou vazbu! →

[https://forms.gle/
vwbWazEu14w1Kf487](https://forms.gle/vwbWazEu14w1Kf487)